

NÄSTA: ÖXNERED

Med stationsområdet och dess byggnader som utgångspunkt vill vi visualisera hur stationen kan utvecklas till en knutpunkt i ett levande lantligt samhälle.

Förslaget är baserat på redan existerande kvaliteter i Öxnered där naturen finns runt hörnet. Här är järnvägen artären och stationen kan bli hjärtat - en katalysator för utveckling och social interaktion.

2025

2014

Stationsbyggnaden läggs ut till försäljning i november.

2004-05

Järnvägskrysset byggs bort för att möjliggöra för höghastighetståg mellan Göteborg och Öxnered.

1949

Linjen mellan Uddevalla - Vänersborg - Herrljunga elektrifieras.

1948

Bergslagsbanan blir statligt ägd.

1941-42

Ett interneringsläger för kommunister startas på den före detta bondgården Karlsro.

1940

De första tågen med tyska soldater på permission från Norge passerar genom och stannar till i Öxnered. Trafiken rullar fram till 1943.

UVHJ järnväg förstatligas.

1880
Runt den här tiden byggs stationshuset och hotellet.

1879

Linjen mellan Göteborg och Falun (BJ) färdigställs och kopplas till linjen Norge - Väneru. Krysset skapas och Öxnered blir en viktig knutpunkt.

Vy från Mankärrsvägen mot den nya bebyggelsen i skogsbyn (1)

1867

Den första järnvägslinjen mellan Uddevalla - Vänersborg - Herrljunga (UVHJ) öppnar för allmänheten

Vy från den nya bebyggelsen mot skogen bakom (1)

GRILLPLATS/VINDSKYDD

BILPOOL

KONTOR/CYKEL-REPARATION

KONTOR / CAFE

CYKELPARKERING, STUDENTBOSTÄDER

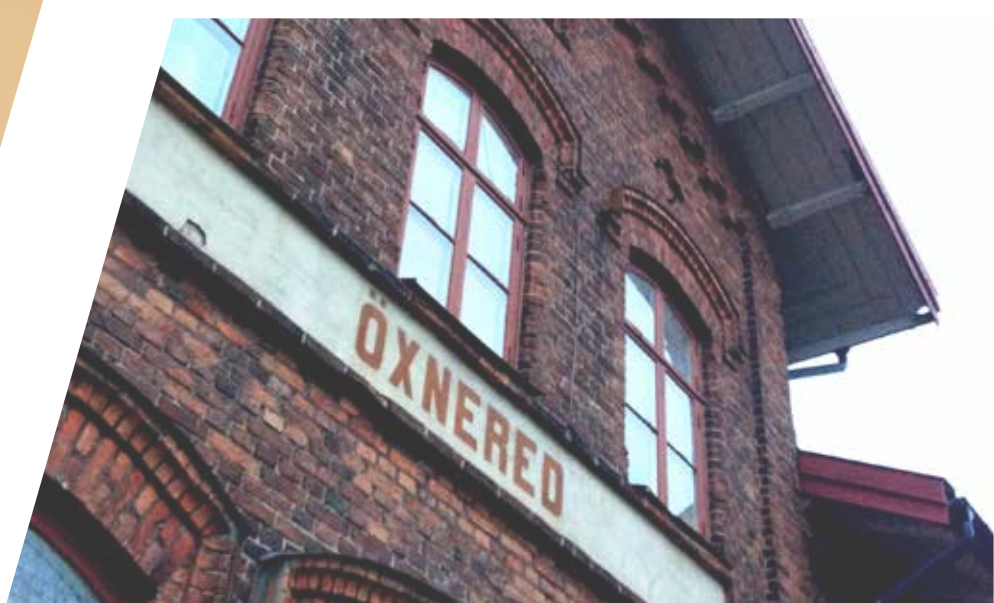
SOLCELLER

1 VÄLKOMMEN ÖXNERED

Ett lokalt initiativ i Öxnered lyckades nyligen rädda det gamla stationshuset och hotellet från rivning. Detta öppnar upp för diskussion kring vad som ska hända i dessa byggnader nu och hur deras kulturella och sociala värden bäst kan bevaras. Engagemanget från det lokala samhället har varit omfattande, och det finns möjlighet att stärka det ytterligare samt bygga vidare på existerande initiativ.

Läget, med utomordentlig kollektivtrafik tillför möjligheter för ett hållbart boende på landet och det lokala engagemanget är grunden för att arbeta med vanor och/eller attityder. Att fokusera på Öxnered är också relevant på grund av den befintliga obalansen mellan lantliga och urbana områden inom arkitekturen.

Stationsområdet har potential att inrymma funktioner och aktiviteter som på ett roligt och pedagogiskt sätt förenklar ett hållbart liv utanför staden.

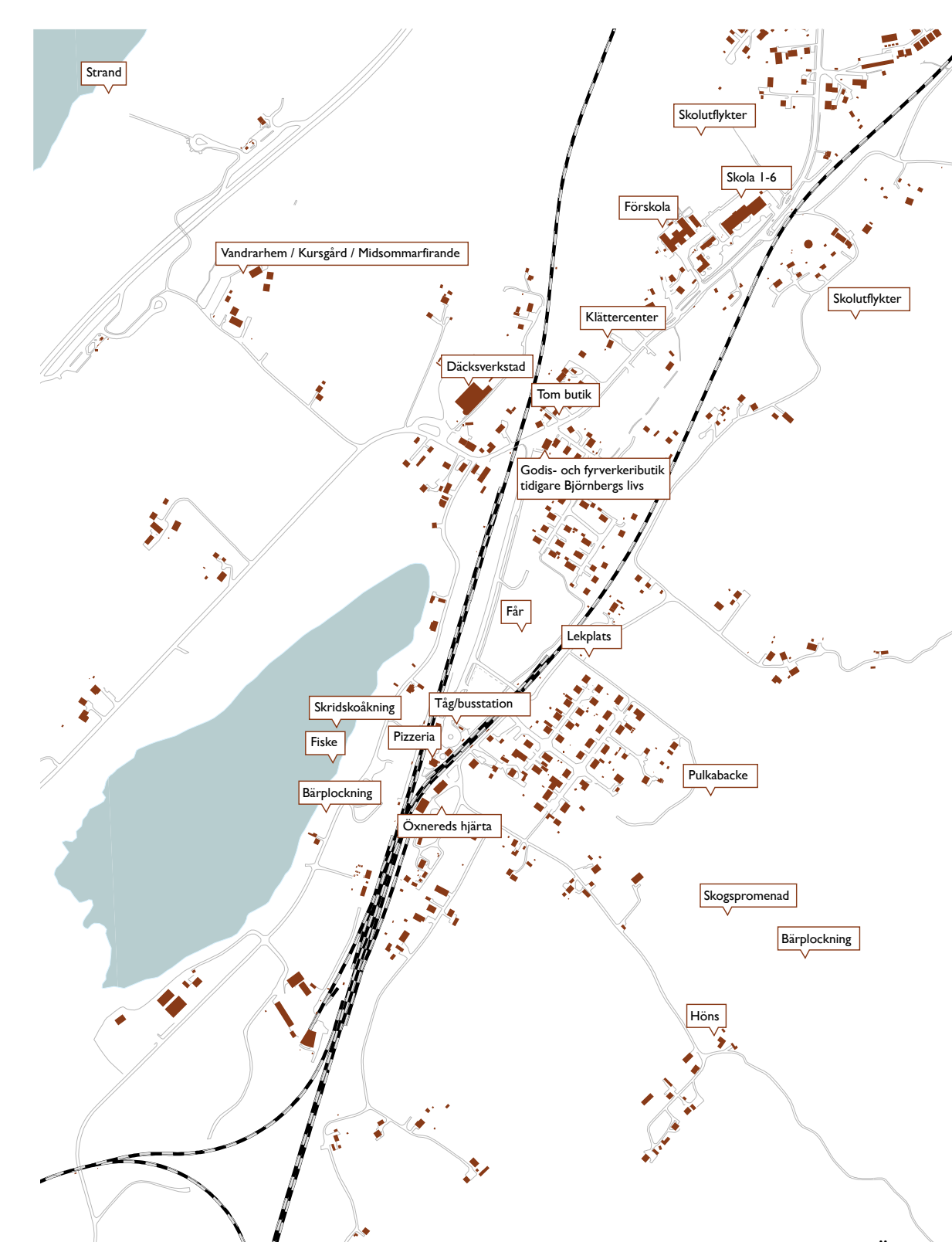
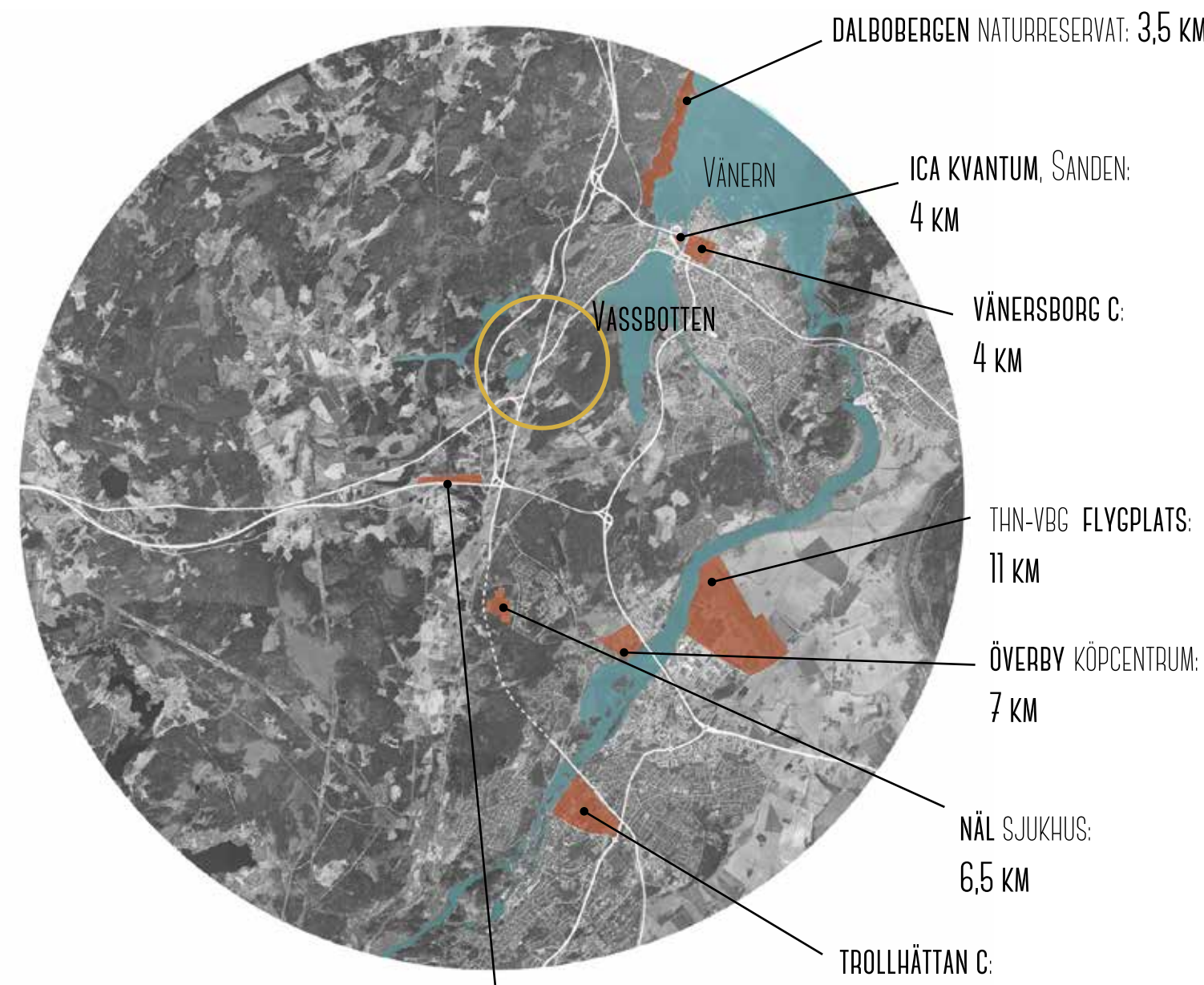
Den gamla järnvägsstationen

Landsbygdskvaliteter

Mitt i naturen

Mental karta över Öxnered

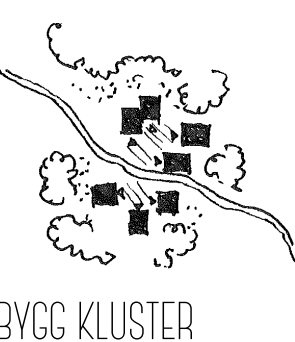
2 BEBYGGELSEPRINCIPER

För att kunna skapa en framtidsvision för stationsområdet är det viktigt att beakta i vilken kontext visionen ska förankras.

Att leva hållbart på landsbygden kan verka omöjligt eftersom det ofta innebär längre transporter och större bostadsyta.

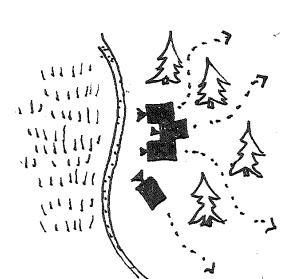
Å andra sidan drömmer många om ett liv närmare naturen och därför föreslår vi ett antal bebyggelseprinciper för den framtida utvecklingen i Öxnered. Hur ny bebyggelse ska placeras i landskapet är en komplex fråga som rör både kultur, klimat, resurshantering m.m.

Följande riktlinjer beskriver hur ny bebyggelse i Öxnered skulle kunna organiseras, baserat på historiska mönster, platsanalys och kunskap från ekobyggande.

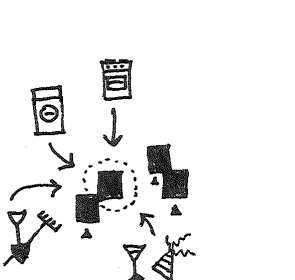
BYGG KLUSTER

- Att dela väggar, tak och golv ger högre energieffektivitet
- Att placera byggnader tätt tillsammans skapar bra mikroklimat

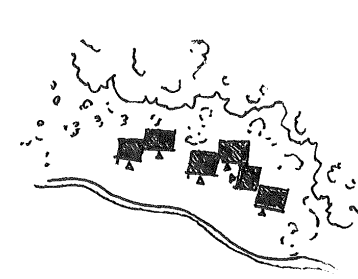
BALANS MELLAN GEMENSAMT OCH PRIVAT

- Att dela på utrymmen innebär mindre uppvärmt utrymme och resursanvändning och kan vara en social kvalitet
- En egen trädgård, siktlinjer till orörd natur och möjlighet att "smita ut" i skogen bevarar känslan av frihet och oberoende.

OLIKA UPPLÄTSEFORMER

- Hyresrätter och kooperativa lägenheter och radhus möjliggör boende på landsbygden även för dem som inte har råd att köpa sitt boende.
- Med delade utrymmen kan vissa kostnader hållas nere samtidigt som kvaliteter som närhet till natur och avskildhet bevaras.

I SKOGSBYNEN

- Att bygga i skogsbyn är ett traditionellt sätt att bygga för att spara åkermark i stället för att bygga ute på de produktiva fälten.

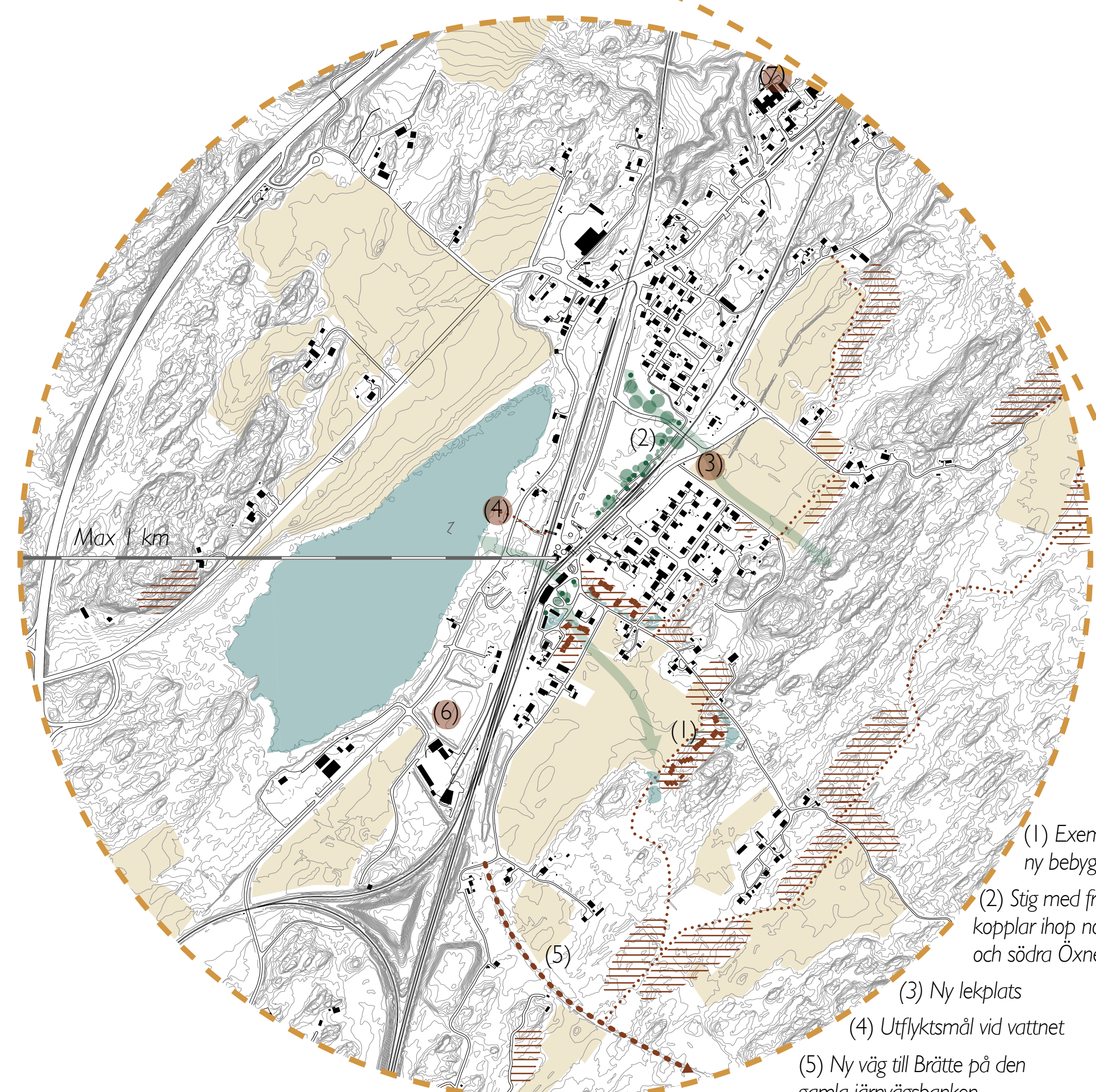
KLIMATANPASSAT

- Att vända sig mot solen och undvika skugga tar vara på solinstrålningen och möjliggör el- och värmeproduktion
- Att bygga i sluttning förenklar vattenavrinningen
- Anpassa byggnaderna till platsen och inte tvärt om

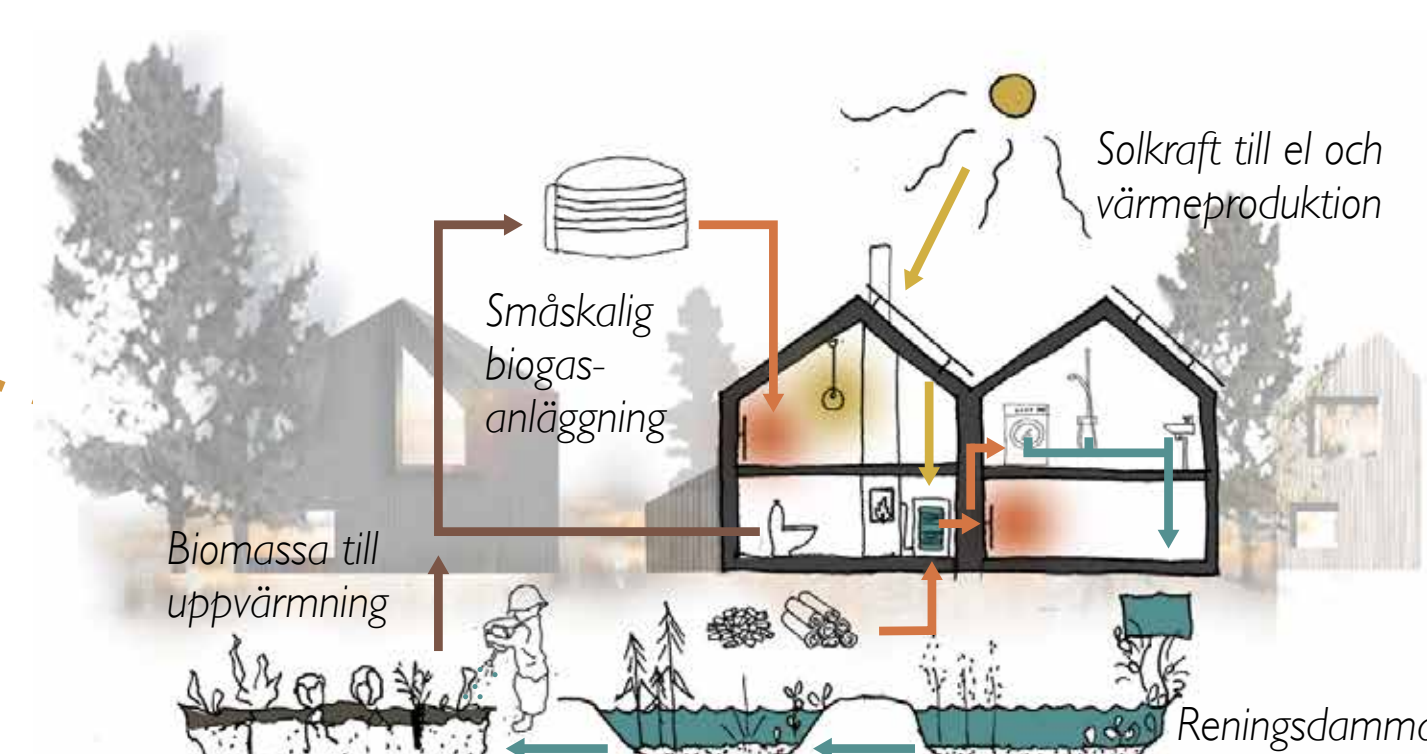
BEHÅLL SIKTLINJER GENOM SKOGAR OCH FÄLT

- Bevarar landsbygdskvaliteten och gröna korridorer för olika arter att sprida sig genom

- (1) Exempel på ny bebyggelse
- (2) Stig med fruktträd kopplar ihop nord och södra Öxnered
- (3) Ny lekplats
- (4) Urflyktsmål vid vattnet
- (5) Ny väg till Brätte på den gamla järnvägsbanken
- (6) Biogasläggning
- (7) Utbyggnad av skolan

■ Förändring i ett område
⊗ Förändring på en specifik plats
(x) Område som passar för bebyggelse

SMA LOKALA SYSTEM

- Lokal infrastruktur (vatten, avlopp, avfall, värme, elektricitet) kräver en lägre grad av exploatering och transport samt beroende av stora system
- Småskalig odling och jordbruk skapar också möjlighet för hållbar matproduktion

Stationsparken med ny bostadsbebyggelse och växthus för allmänheten

3 STATIONSOMRÅDET SOM KATALYSATOR

Med sin strategiska placering intill tågstationen har stationsparken och de gamla byggnaderna stor potential att påverka människors vardagsliv.

Förslaget beskriver en stegvis implementering, där illustrationsplanen till höger visar utvecklingen i det fjärde steget, vilket är så långt som det här projektet sträcker sig.

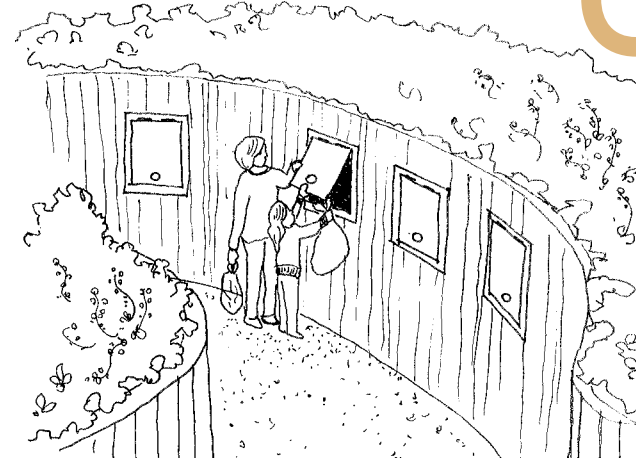
Stationsområdet utvecklas till ett område med tre olika karaktärer: Ett

nytt torg (1) med god visuell kontakt med pendeltågshållplatsen kantas av en ny byggnad som i bottenvåningen har cykelparkering, pump och laddstation. Det före detta stationshotellet inhyser ett litet café och matkassedistribution som skickas via järnvägen. Utanför, strategiskt placerad på väg till tåget, ligger en lekfull återvinningsstation som man kan gå igenom.

Parken (4) utanför stationshuset har det gamla trädet i rondellen som

fokuspunkt. Här finns siktlinjer mot skogen genom den nya bebyggelsen som bevarar kopplingen till naturen.

I söder anläggs en pedagogisk park (5) som avslutar stationsområdet och består av ett växthus för allmänheten, reningsdammar för den nya bebyggelsen och stationshusen en liten fruktträdplantering som knyter an till fruktträdstrigen mot norra Öxnered (7). Parken blir en plats både för rekreation och för lärande om ekosystem.

Lekfull återvinningsstation (2)

STEGVIS IMPLEMENTERING

1. En förening köper stationsbyggnaderna. Med enkla ingrepp kan småskaliga verksamheter och kontor flytta in i byggnaderna.

2. Naturnära bostadsbebyggelse initieras inom en radie av en kilometer från stationsområdet.

3. Den nya bebyggelsen skapar ett större serviceunderlag och efterfrågan på att utveckla och bebygga även de centrala delarna kring stationen. De nya byggnaderna konstrueras för att förse stationsbyggnaderna med vatten och energi.

4. Stationsområdet utvecklas till en levande nod i Öxnered där människor arbetar, tar en tur i parken mellan tågbyten, lär sig om ekosystem och har möjlighet att delta i aktiviteter i stationsbyggnaderna.

Vy mot stationsområdet från Amneredsvägen

Vy från hållplatsen på väg mot stationsområdet

5 ÅR 2025

“Ett lugnt område är en bra miljö för barn att växa upp i. Restiden till jobbet är viktig för mig och tåget innebär att vi kan spara pengar när det gäller både bensin och boende. Jag gillar de otroligt enkla "villaklustrena"; miljövänliga, ingen gräsmatta att klippa och naturen runt knuten för fågelskädnig. Jag ångrar inte att jag flyttade tillbaka hit.”

- PÅL, 40, BIOLOGIKÄRARE

“Jag trodde aldrig att jag skulle bli intresserad av odling, men här står jag med den största squashen i Öxnered! När jag började läsa till sjuksköterska på Högskolan Väst så ville jag bo i närheten, men det var svårt att hitta en lägenhet i Trollhättan. Öxnered är ett bra alternativ, det tar bara fem minuter med tåget.”

- EMMA, 22, STUDENT

“Tanten bredvid oss är snäll, hon brukar bjuda på bullar, jag brukar slänga skräp i blubben som lyser. Den är kul för man kan leka kurrögömma där också. Vattnet är också kull! Igår hittade jag en spindel jag aldrig hade sett förut. Min pappa säger att vi ska bygga en koja snart.”

- HUGO, 7

“Att vakna på morgonen och se solen genom morgondimman... värkfull med fågelsång i solnedgången... vindens viskande i träden. Jag älskar att bo nära naturen! Och nära jobbet! Att ha kontoret i det gamla hotellet innebär att jag har tillräckligt med tid till att ta hand om min trädgård under eftermiddagen.”

- LENA, 58, ÖVERSIKTARE

4 PLANER

För att ge liv åt stationsområdet föreslås att ändringar i de befintliga byggnaderna görs i etapper. Med små ingrepp kan både det gamla stationshuset och stationshotellet omvandlas till tillgängliga och funktionella kontorsytor för uthyrning till framförallt småföretagare. Detta kan vara ett första steg mot ett levande centrum i Öxnered. Mer omfattande

renoveringar kan sedan utföras stegvis.

Planerna visar en andra etapp där något mer omfattande renoveringar gjorts. Enligt en riskanalys gjord på uppdrag av Trafikverket 2013 får stationshotellet användas till publika ändamål dagtid medan stationshuset inte får inrymma publika verksamheter. I stationshotellet inhyser därför ett litet lokalt café som

syns tydligt från tågstoppet. Här finns också gott om plats för förvaring för t ex caféer och för lokalproducerad mat som kan säljas på grönsaksmarknader. I lokalen mot stationshuset kan ett lokalt mikrobryggeri installeras.

I stationshuset kan en cykelreparatör ha sin verkstad medan resten av huset rymmer kontor och föreningslokal.

NY BOSTADSBEYGGELSE I SKOGSBÄVNET

RENINGSAMMAR

ÅKRAR